

МІСЦА

ЧАСОПІС ЛЬВІВСЬКОЇ АРХІЄПАРХІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

• ТРАВЕНЬ • 2007 РОКУ БОЖОГО • ЧИСЛО 5/34 •

2 - 3 стор.

Офіційно. Інформує канцелярія
Архієпископа.
Вклонися матерям.

4 - 5 стор.

Новини з життя Церкви.
Мандруючи Інтернетом.

6 - 7 стор.

Катехизмові правди.
200-річчя відновлення Галицької
митрополії.

8 - стор.

Вітаємо ювілярів!

Висловлюємо співчуття

своїми іменами, забувши, що це Господь через конкретну людину відкриває той чи інший закон для загалу. Адже говорить нам одна із Правд віри: «Є один Бог, котрий усе створив і усім управляє». Не розуміючи до кінця Божого промислу, людина доволі часто буває здивованою тим чи іншим явищем, подією, випадком, пригодою тощо. А не уміючи належним чином пояснити свого здивування, вона вигадала термін – сенсація. У бажанні задовільнити свій пізнавальний апетит, цих сенсацій людина прагне якнайбільше і якнайчастіше.

Як не дивно, у сьогоднішній багатій людській шукають сенсацій у Церкві. Хотілося б вірити, що Церкву формують віруючі люди, християни, для котрих сенсацій не повинно би бути. Адже все, що діється у світі – не діється без Божого допущення. Проте так воно не є. Сьогодні можемо спостерегти багато людей, котрих віра є формальною, дуже мілкою. Християнин, тобто людина віруюча, повинен би найперше цікавитися Творцем, читати Божі слова, котрі подає нам Святе Писання, тобто Біблія. Крім того, християнин мав би вірити, що Господні слова, котрі прочитані у Святому Писанні, є істинні та непорушні і не підлягають якійсь ревізії. Однак ні разу не прочитавши Нового Завіту (не говоримо вже про цілу Біблію), окремі люди на святих речах намагаються створити сенсацію, щось комусь довести, когось чимось вразити тощо.

Напевно, багатьом із нас доводилось зустрічати людей, котрі пропонують нам книжечки у кількох томах, що називаються «Останнє попередження». Ось у цих книжечках якийсь фантазер від імені Ісуса Христа дає «настанови», як належить поводитися, що належить робити, де належить ховатися і т. д. в часі другого приходу Господа нашого Ісуса Христа. На жаль, є люди, котрі дуже захоплюються такими речами, не звертаючи уваги на те, що Сам Христос говорить так: «І коли хто скаже вам: Глянь, ось Христос, чи онде, – не вірте, бо встануть лжехристи та ложні пророки, які чинитимуть великі знаки й чуда, щоб, коли можна, звести навіть вибраних. Ось Я попередив вас. Коли вам, отже, скажуть: Ось він у пустині, – не виходьте; ось він у криївках, – не вірте!» (Мт. 24, 23-26). Саме тут, як бачимо, і є останнє попередження Ісуса Христа, котре нам належить прийняти і в нього вірити, як і належить віруючим людям.

Крім того, сьогодні доволі часто можемо зустріти торговців літературою релігійного змісту не лише на тротуарі, але і на ринку, і в електричці, і під заповненим парканом сільського храму. Тут виникає запитання: чому таке примітивне відношення до духовних речей існує у нашому ніби віруючому суспільстві? Відповідь напрошується сама по собі – сьогодні доба ринку, чи то пак – базару. Тобто, купити чи продати, аби заробити. Що продавати – це вже не має значення. Але для того, щоб скоріше і вигідніше продати, треба написати щось сенсаційне. Але короткозора людина не може усвідомити, що найбільшою сенсацією Божого промислу є Христове Воскресіння, і жодних інших сенсацій у цьому плані вже не буде. І про все інше, що має статися, читаємо у св. Євангелії. Сам Господь Ісус Христос конкретно говорить про це.

Тут постає іще одне запитання: наскільки правдиву інформацію про Бога і про божественні речі подають оті, доволі сумнівного змісту, видання? Чи не зроджують вони фальшивої віри у людей, котрі у сучасному посткомуністичному суспільстві розгублено шукають правдивої дороги до Бога і до Церкви, бажаючи жити правдиво побожним життям? Наша газета (ч. № 29/184 грудень 2006 р.) подавала Звернення Архієпископа Львівського Ігоря (Возьняка), у якому, зокрема, говориться: «Бажаю пригадати усім вірним, що, згідно з постановою Синоду Єпископів Української греко-католицької Церкви від 24 вересня -1 жовтня 2003 р. (Благовісник № 3), вважається за католицьку лише таку літературу, яка має апробат цензора та особисте письмове благословення Правлячого Архієрея з поданням дати і місця благословення». Ми ж, найбільше, що можемо побачити на пропонованих виданнях, то це анонімний напис: «За дозволом церковної влади». Коментарі, як кажуть, зайві. Бізнес на Бога не зважає. Цікаво лише: що скажуть Богові такі горе-бізнесмени, коли настане остаточна сенсація – Страшний Суд?

о. Іван Галімурка, редактор

Від самого свого народження (а, можливо, і від свого зачаття) людина постійно перебуває у стані пізнання, хоч цього, очевидно, до кінця і сама не усвідомлює. Вона пізнає світ і в процесі цього пізнання завжди прагне чогось нового, вищого, кращого. Здобуті протягом століть знання людина фіксувала на камені, на папірусі, на шкірі, на папері, на плівці, на полотні, на пластикових електронних дисках тощо. Вона збудувала численні велетенські книгосховища-бібліотеки, де нагромадила зібрані знання. Сьогоднішні електронні машини здатні помістити ці знання у віртуальному світі, котрий назвала інтернетом, де кожен бажаючий може ними користуватися. Проте цих знань не вистарчає, і людина надалі залишається в нескінченному пошуку. Адже, намагаючись пізнати створений світ, людина несвідомо пізнає його Творця. А всеціло пізнати Творця неможливо, бо Він – незбагнений Бог, у котрому немає ні початку, ні кінця. Пізнаючи світ, людина багато чого несправедливо присвоює собі. До прикладу, відкривши якісь фізичні закони, людина називає їх

ОФІЦІЙНО

Про Тридцять п'яту сесію Синоду Єпископів Києво-Галицького Верховного Архиєпископства УГКЦ

18-19 квітня 2007 року у Києві у замській резиденції Верховного Архиєпископа відбулась чергова Тридцять п'ята сесія Синоду Єпископів Києво-Галицького Верховного Архиєпископства УГКЦ. У робочих засіданнях Синоду взяли участь 16 єпископів, які діють на території Верховного Архиєпископства.

ПОСТАНОВИ ТРИДЦЯТЬ П'ЯТОЇ СЕСІЇ СИНОДУ ЄПІСКОПІВ КИЄВО-ГАЛИЦЬКОГО ВЕРХОВНОГО АРХІЄПІСКОПСТВА УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

Київ-Княжичі, 18-19 квітня 2007 року
Божого

1. Затвердити „Статут Душпастирської ради” на трирічний випробувальний термін.
2. Заснувати щоквартальний офіційний друкований орган Києво-Галицького Верховного Архиєпископства опублікування в якому церковно-правових норм матиме статус їх офіційного проголошення.
3. Доручити Владиці Богданові (Дзюрахові) до наступної сесії Митрополичого Синоду доопрацювати з урахуванням поправок і доповнень проєкт позиції нашої Церкви щодо ставлення до матеріальних статків.
4. Для вноормування окремих питань літургійного життя:
 - а) просити Блаженнішого Любомира видати декрет про те, що в разі, коли Божественну Літургію служать увечері в переддень великого свята чи неділі, то обов'язково потрібно служити також повну вечірню згідно з літургійними приписами;
 - б) написати від імені Митрополичого Синоду нагадування монастирям папського права про те, що вони, згідно з вимогами канону 415, параграф 1 Кодексу Канонів Східних Католицьких Церков, зобов'язані дотримуватись літургійних приписів місцевої єпархії.
5. Надіслати від імені Митрополичого Синоду привітального листа благодійній організації „Церква в потребі” з нагоди 60-тиріччя її заснування.
6. Тридцять шосту сесію Синоду Єпископів Києво-Галицького Верховного Архиєпископства провести в червні 2007 року Божого.

Ці постанови стають чинними з 1 травня 2007 року Божого.

Голова Синоду Єпископів
Києво-Галицького Верховного
Архиєпископства
Української Греко-Католицької Церкви

+ ЛЮБОМИР

ІНТЕРВ'Ю ГЛАВИ УГКЦ У ЖУРНАЛІ «ФОКУС»

У свіжому номері тижневика «Фокус», який вийшов 20 квітня 2007 року опубліковано інтерв'ю Блаженнішого Любомира, Верховного Архиєпископа Києво-Галицького, під заголовком: «Влада і Владика». В ексклюзивному інтерв'ю цьому російськомовному виданню Глава УГКЦ зокрема розповів, чому підписав Звернення до українського народу керівників Церков і релігійних організацій – учасників Всеукраїнської ради Церков і релігійних організацій, яке відтак інтерпретували «на підтримку президентського указу про розпуск парламенту»...

ЗУСТРІЧ ІЗ ЖЕРТВОДАВЦЯМИ ПАТРІАРШОГО СОБОРУ

У суботу до Управління Самбірсько-Дрогобицької єпархії, на запрошення

(Продовження на 3 стор.)

ІНФОРМУЄ КАНЦЕЛЯРІЯ АРХІЄПІСКОПА

та спасінні нашої душі».

Цього ж дня по завершенні св. Літургії Кир Ігор освятив пам'ятну таблицю, встановлену на фасаді собору св. Юра на честь Моцарта Франца Ксавера Вольфганга, сина відомого композитора. Таблицю було встановлено з нагоди річниці виконання в соборі св. Юра «Реквієму» авторства генія світової музики Вольфганга Амадея Моцарта. Ось як про це говорить сам Владика: «Цей твір прозвучав тут, у соборі св. Юра, зорганізований сином генія – Францом Ксавером. Цей піаніст, диригент і композитор навчався у Львові і мешкав у нашому місті у 1808-1838р. Тридцять років жив і творив він у нашій Галичині, тут організував хор св. Цецилії. Він же був капельмейстером у Львівському оперному театрі. Франц Моцарт був походженням із Австрії, але його рішення просити у митрополита Ангеловича виконання геніального твору у нашому соборі означало його любов до нашої Церкви, до нашого народу та добрі стосунки із митрополитом Ангеловичем».

У день Воскресіння Господа нашого Ісуса Христа Архиєпископ Ігор у своєму престольному храмі св. Юра відслужив Надгробне, Воскресну Утреню, а також Божественну св. Літургію. Богослужіння транслювалися телебаченням. У своїй проповіді Владика звернув увагу вірних на стан душі, зокрема, сказавши: «Правди воскресіння Спасителя заперечити неможливо, її можна не прийняти до свого серця. Можна у це не вірити і змусити когось до віри неможливо. Насильно накинута віра буде не вірою, а залишиться насильством. Людина вільна у своєму виборі. Кожен вибирає для себе табір Христа, або стає у табір ворожий, проти Нього. Воскресіння Господнє показує напрям нашого служіння. Надіюся, що ми стараємося бути у таборі Божого Сина та Йому служити. Загляньмо глибоко і щиро у наше сумління і там отримаємо відповідь про наш духовний стан».

Вечері цього ж дня, у соборі св. Юра, владика Ігор відслужив Вечірню.

У Світлий понеділок Владика Ігор служив Архиєрейську Літургію у соборі св. Юра наприкінці котрої виголосив проповідь.

У Світлий вівторок Архиєпископ Львівський Ігор (Возняк) служив Архиєрейську Божественну св. Літургію у храмі св. Воскресіння, що на вул. Городоцький у Львові. Це була празнична відправа, і саме з цієї нагоди Владиці співслужили понад десять священників. Наприкінці Літургії Владика виголосив проповідь, в часі котрої нагородив адміністратора храму отця Сергія Шваглу набедренником, котрий символізує собою духовний меч.

У суботу в соборі св. Юра Високопреосвященний Владика Ігор відслужив Велику вечірню.

Наступного дня, у неділю Тominiu, в архикатедрі св. Юра Кир Ігор (Возняк) в часі Архиєрейської Божественної св. Літургії підніс до гідності священства шістьох дияконів-монахів з чину Редемптористів. Наприкінці Літургії Владика Ігор виголосив проповідь й привітав нововисвячених священників.

У неділю мироносиць Високопреосвященний Владика Ігор служив Божественну св. Літургію в архикатедральному соборі св. Юра. У своїй проповіді Владика заторкнув питання жінки у Церкві. Він, зокрема, сказав: «Мені хочеться наше сьогоднішнє роздумування присвятити жінкам нашого часу, котрі служать і не служать Богові. Багато знаходимо жінок та дівчат, правдиво побожних й праведних, котрі щиро приходять у церкву, щиро моляться, правдиво люблять Господа та ближніх. Але не бракує й таких, що заплямовують своє життя тяжкими гріхами, мимо того, що належать до Церкви. Вірю, що у нашому місті та області багато чесних дівчат та жінок, котрі своїми молитвами та постом, своїм терпінням і чеснотами рятують інших і відвертають напрям караючої енергії, що спрямовується проти беззаконня».

Наступного четверга в соборі св. Юра Владика Ігор (Возняк) відслужив Архиєрейську св. Літургію з нагоди 21-ї річниці трагедії на Чорнобильській АЕС. В кінці виголосив проповідь, у якій сказав: «Ми молимося сьогодні за душі померлих. Молимося також і за живих, особливо тих, хто працював на даній станції в ім'я життя інших людей, хто не рахувався із своїм життям, наражався на небезпеку й терпить тепер різні хвороби чи, дякуючи Господові, втішається добрим здоров'ям».

Святкуймо разом!

ВКЛОНИСЯ МАТЕРЯМ

День матері – свято, яке вселяє добро, приносить радість. Воно змушує серце битися швидше, очі – пускати сльози щастя, а розум – низенько вклонитися рідній мамі, рідній землі і найріднішій Діві Марії... В цей день тікають кудись усі негаразди, а душа ніби виривається на волю, щоб запалити увесь світ повагою до матерів.

В Україні День Матері – одне з найулюбленіших свят, і кожна дитина старається в цей день знайти для мами найщиріші слова і хоч трішки облегшити її домашні клопоти.

звалюються на голову одні за одними, і здається, що це не закінчиться ніколи. Але що не під силу нам, те під силу материнській любові. Матуся знайде час і сили, щоби допомогти нам вийти зі скрутного становища. Тільки мамі можна не боячись довірити всі таємниці, лише її пораду можна сміливо сприймати як надійну і правильну, а головне – що мамина допомога безкорислива.

Проте часто буває так, що за буденністю життя ми перестаємо помічати наших матерів. Ми проводимо увесь час із друзями, повертаємося додому вночі і ще огризаємося, коли мама почне дорікати, що вся спереживалася. В народі це називають «дурним

рунком для кожної мами буде щире «люблю!» та «дякую!», а також, коли ми дамо їй відпочити від домашніх клопотів і всю хатню роботу цього дня візьмемо на себе.

Але День матері – це не лише свято рідної мами: це також свято Діві Марії. Цього дня обов'язково потрібно завітати до храму, впасти навколішки біля ікони Богородиці і щиро подякувати їй за її покровительство і всі ласки, які Вона для нас вимолює у Бога. Принесімо Небесній Матінці квіти, відкріймо їй своє серце, всі болі і муки, і Вона вилікує їх. Але найкращим подарунком для Марії цього дня буде наше Причастя – коли ми відвідаємо

розумом». Я також через це перейшла і з власного досвіду можу навести один приклад. Коли була у випускному класі, батьки поїхали у справах, а на мене залишили молодшого брата. Брат пішов до друзів і повернувся додому дуже пізно. Ви не можете уявити, скільки я спереживалася цього вечора, скільки різних думок передумала, поки брат повернувся додому. Саме тоді я зрозуміла, як щоразу переживає за мене мама і якою я була егоїсткою. Завжди потрібно ставити себе на місце матері, і тоді ми зрозуміємо її материнську суворість, менше завдаватимемо їй клопотів і збережемо їй нерви. Адже ж відомо, що нервові клітини не відновлюються.

Як казав свого часу Василь Сухомлинський, «три нещастя є в людини – смерть, старість та погані діти». Однак кожен із нас може забрати з маминого життя це останнє нещастя. Це зовсім не важко: потрібно лише прислухатися до свого серця і не порушувати четверту заповідь Богу.

В цей день кожна мама заслуговує на свято, але не подумайте, що для цього потрібні дорогі подарунки чи ораторське мистецтво. Найкращим пода-

рунком для кожної мами буде щире «люблю!» та «дякую!», а також, коли ми дамо їй відпочити від домашніх клопотів і всю хатню роботу цього дня візьмемо на себе.

рунком для кожної мами буде щире «люблю!» та «дякую!», а також, коли ми дамо їй відпочити від домашніх клопотів і всю хатню роботу цього дня візьмемо на себе. Також День матері – це свято нашої Батьківщини України. У когось виникне питання: «Невже ми можемо щось подарувати Україні?» Ви знаєте? – можемо! Найдорожчим для неї подарунком буде наша любов. Ми повинні кожного дня практикувати цю любов. Це дуже просто – треба бути справедливими, чесними, дотримуватися Божих заповідей і добре вчитися, щоб колись ці знання застосувати на благо України. Ми повинні пам'ятати, що сила кожної країни – у єдності, а тому слід безкорисливо поспішати на допомогу тим, хто цього потребує. На практиці доведено: якщо ми, українці, триматимемося разом, то жодні буревії життя не зможуть нас здолати, а, отже, і не зможуть зашкодити Україні. Сьогодні не потрібно ділити Україну на помаранчеву та синьо-білу, адже є одна Україна, за яку болить серце кожного з нас!

Отже, створімо на День матері нашим матусям таке свято, яке в майбутньому захочемо від своїх дітей.

Ірина МАМЧУРОВСЬКА

КОРОТКО

Преосвященних Владик Юліана (Вороновського) та Ярослава (Приріза), для зустрічі з духовенством та мирянами єпархії в контексті завершення чергового заходу по збору коштів на будівництво Патріаршого собору Воскресіння Христового у Києві прибув Блаженніший Любомир, Верховний Архієпископ Києво-Галицький. На зустрічі були присутні декани та священники окремих парафій, які склали найбільші пожертви, представники райдержадміністрацій, бізнесмени, видавці, творча еліта, - повідомляє Прес-секретаріат Самбірсько-Дрогобицької єпархії.

СЕМІНАРІЯ ВІДСВЯТКУВАЛА СТОЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ

12–13 квітня 2007 року Івано-Франківська семінарія ім. священномученика Йосафата відсвяткувала свій столітній ювілей із дня заснування. З цієї нагоди в Івано-Франківську відбулися урочисті святкування, у яких взяв участь Блаженніший Любомир, Верховний Архієпископ Києво-Галицький.

ВІДСЛУЖЕНО

ПОЛЬОВУ СВЯТУ ЛІТУРГІЮ

22–25 квітня представники Центру душпастирського службовця Курії Львівської архієпархії та Львівської духовної семінарії Святого Духа УГКЦ вперше взяли участь у польових навчаннях курсантів Львівського інституту Сухопутних військ. З цієї нагоди перед початком навчання було відслужено польову Святу Літургію, в якій взяли участь офіцери, викладачі та курсанти Львівського військового інституту.

ВІДБУДЕТЬСЯ ВІЗИТ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ ДО ВАТИКАНУ

23 квітня Президент України Віктор Ющенко підписав Указ про підготовку його робочого візиту до Ватикану та Італійської Республіки 7–8 травня 2007 року. В понеділок, 7 травня о 10.00 годині Президент матиме зустріч із Секретарем Ватикану Кардиналом Бертоні, а об 11.00 аудієнцію у Святішого Отця Папи Венедикта XVI. З моменту, коли Президент Ющенко залишить Ватиканську державу, починається його офіційний візит до Італійської Республіки. Опівдні запланована зустріч із Президентом Італії Джорджем Наполетано.

ВЛАДИКА ІГОР (ВОЗЬНЯК) ВІДВІДАВ КОЛОМІЙСЬКО-ЧЕРНІВЕЦЬКУ ЄПАРХІЮ

20 квітня Архієпископ Львівський Високопреосвященний Владика Ігор (Возьняк) відвідав Коломийсько-Чернівецьку єпархію. У ході зустрічі Владика Миколай (Сімкайло), Єпарх Коломийсько-Чернівецький, ознайомив високоповажного гостя з успіхами розбудови єпархіального управління та перспективами душпастирської праці. Обидва владика взяли участь у позачергових зборах протопресвітерів, які проводились з нагоди організації благодійної акції «Мистецька лепта», кошти з якої будуть спрямовані на будівництво Патріаршого собору Воскресіння Христового у Києві.

Відтак Владика Ігор поділився своїм досвідом щодо проведення подібних акцій. Зокрема він наголосив на питаннях, які розглядалися на нещодавньому Синоді Єпископів УГКЦ.

“ВЕЛИКОДНІ ДЗВОНИ”

У неділю, 22 квітня, у храмі Преображення Господнього у Львові відбувся Третій фестиваль хорової музики «Великодні дзвони». Участь у фестивалі взяло більш як 25 мистецьких колективів Львова та області. Ініціаторами даного дійства виступили парох храму Преображення о. Ярослав Чухній та парафіяни.

Серед учасників фестивалю був також хор Львівської духовної семінарії Святого Духа під керівництвом Руслана Ляшенка. У виконанні колективу прозвучали твори «Святий Боже» та «Христос Воскрес». Завершився фестиваль «Великодні дзвони» молитвою за Україну «Боже великий єдиний» і величним «Христос Воскрес».

Папі Венедикту XVI виповнилося 80 років

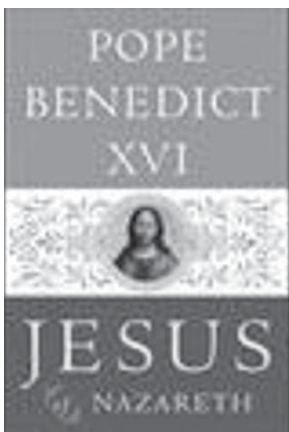

Отримані до дня народження подарунки Папа передасть Святій Землі та Африці

Папа Венедикт XVI передасть дарунки, вручені йому з нагоди його 80-річчя та другої річниці понтифікату, до Святої Землі та Африки, а також у інші нужденні регіони світу. Про це повідомив його особистий секретар монс. Георг Генсвайн у заявах для Ватиканського радіо.

Серед іншого Папі на його ювілей від імені всіх кардиналів Римської курії були вручені 100 тисяч євро. Цей подарунок був зроблений 16 квітня під час обіду, який Папа організував для прелатів у ватиканському Апостольському палаці.

«Ісус із Назарету» – новий бестселер Папи Венедикта XVI

Ще не надійшовши у продаж, стала бестселером нова книга Венедикта XVI «Ісус із Назарету». Лише з цього понеділка потрапивши у книжкові магазини, вона викликала в Німеччині лавину замовлень, які змусили Видавничий дім заново запустити в роботу верстати і майже вдвічі збільшити запланований спочатку тираж. Під час офіційної презентації в м. Магонца останнього твору понтифіка директор Видавничого дому «Herder-Verlag» Мануел Хердер заявив, що через величезну кількість замовлень потрібно видрукувати ще 100 тис. екземплярів (у порівнянні з 150 тис. початкового тиражу). «Думаю, ми зможемо доставити їх не пізніше кінця місяця», – повідомив видавець.

У той же час президент Єпископської конференції Німеччини кардинал Карл Леманн заявив, що, імовірно, для німців став сенсацією факт, що Папа займається життям і діями Ісуса Христа в літературній формі.

Одночасно Видавничий дім «Rizzoli» повідомляє, що 50 тис. екземплярів книги «Ісус із Назарету» були розпродані в Італії всього лише за один день. «Книга Венедикта XVI, що надійшла у книгарні 16 квітня 2007 року, у день 80-річчя Понтифіка, вже зараз здобула величезний видавничий успіх», – заявили у видавництві. «Видавець, який з доручення Ватиканського видавничого дому курує продаж прав на книгу Папи в усьому світі, вже ухвалив рішення щодо перевидання: повний тираж (у першому і другому виданні) становитиме 420 тис. екземплярів», – говориться в повідомленні.

Католики і лютерани Німеччини підпишуть угоду про взаємне визнання хрищення

За повідомленням Німецької єпископської конференції та Євангелічної Церкви Німеччини, кардинал Карл Лемман та єпископ Вольфганг Хубер разом із представниками ще одинадцяти Церков підпишуть 29 квітня в соборі Магдебурґа документ про взаємне визнання хрищення (дотепер угода про взаємне визнання тайни Хрищення існувало лише поміж окремими Євангелічними Церквами країни та католицькими єпископатами). Ініціатором створення згаданого документа став кардинал Вальтер Каспер. Текст угоди був складений комісією, скликаною у 2003 році. «Всупереч розбіжностям між Церквами, між нами існує згода у здійсненні таїнства Хрищення. Тому ми визнаємо кожне хрищення, здійснене в ім'я Отця, Сина і Святого Духа, із символічним зануренням у воду чи відповідним окропленням водою і тишимося кожним, хто приймає це таїнство», – говориться, зокрема, в документі.

Серед тих, хто має намір підписати документ, – Ефіопська Православна Церква, Об'єднання англікансько-єпископських громад Німеччини, Вірменська Апостольська Православна Церква Німеччини, Євангелічно-Методистська Церква, Єдність євангелістів, Богемські (Моравські) брати, Православна Церква Німеччини і

Папа Римський звинуватив багаті країни світу

Глава Римо-Католицької Церкви звинуватив багаті країни в пограбуванні країн «третього світу» і засудив торгівлю наркотиками та «секс-туризм» як ознаки «порожніх» людей, що живуть серед матеріального достатку. Уривок із книги Папи Римського Венедикта XVI був опублікований в італійській газеті «Corriere Della Sera» ще до офіційного виходу книги у видавництві «Rizzoli». Прес-секретар «Rizzoli» підтвердила справжність уривків. Папа пов'язав багатство розвиненого світу з важкими умовами життя народів Африки. «Ми бачимо, як наш стиль життя, історія, у якій ми брали участь, зняли з них останню сорочку і продовжують знімати», – говориться в книзі. «Замість того, щоби принести їм Бога... і привітати все, що є великого й дорогоцінного у їхніх традиціях... ми принесли їм цинізм світу без Бога, де важливі лише влада і прибуток», – пише понтифік.

Ватикан відкриває телевізійну мережу

Невдовзі після того, як Папа Римський розкритикував медіа за їх «деструктивний вплив», Ватикан оголосив про те, що до кінця цього року відкриє свою першу телевізійну мережу. Новини та розважальні передачі транслюватимуться по цілому світі сімома мовами на каналі під назвою H2O. Інших деталей, що стосуються майбутнього каналу, представники Ватикану не оприлюднили.

На думку спостерігачів, останніми роками Римо-Католицька Церква досить швидкими темпами переймає новітні технології у своєму прагненні бути на зв'язку із більш, ніж мільярдом католиків у всьому світі. В 1996 році Ватикан представив свій веб-портал – ще за три роки до того, як свій власний сайт відкрив італійський уряд. Зараз Ватикан використовує цифрові та супутникові технології на повну потужність.

В промові до експертів Ватикану із комунікацій Папа Римський закликав медіа пропагувати сімейні цінності, людську гідність та добро. «Без сумніву, різноманітні засоби масової інформації зробили великий внесок у розвиток цивілізації», – сказав понтифік. – З іншого боку, стає очевидним, що більшість із того, що в різноманітних формах доноситься мільйонам родин по всьому світі, має деструктивний вплив».

Католицька Церква відмовилася від концепції «лімба»

Римо-Католицька Церква офіційно скасувала концепцію існування «лімба» – того місця в пеклі, де перебувають душі нехрищених дітей. Таке рішення після декількох років вивчення питання прийняла Міжнародна теологічна комісія Ватикану.

У документі, виданому комісією 20 квітня й затверженому Папою Римським Венедиктом XVI, стверджується, що традиційна концепція «лімба» «занадто обмежено відображає ідею Спасіння».

Церква продовжує навчати, що внаслідок первородного гріха хрищення залишається прямою дорогою до спасіння усіх людей, і закликає батьків христити дітей. Але Всевишній милостивий і «хоче, щоб урятувалися всі люди», говориться в документі. Милість Господня є сильнішою від гріха, і тепер, відповідно до нової теорії, можна сподіватися, що душі померлих дітей, яких не встигли охристити, таки потрапляють до раю.

У V столітті св. Августин постановив, що душі нехрищених дітей опиняються в пеклі. Але в XIII столітті богослови запровадили для таких дітей поняття «лімба». Згідно їх вчення, лімба – це місце, де нехрищені діти хоч цілковито і не перебувають у Божій присутності, проте не страждають від цього, оскільки не знають про те, чого вони були позбавлені. Цілі століття папи римські побоювалися прирівняти «лімба» до офіційної доктрини, тож це питання так і залишалося відкритим. Тепер у висновку ватиканської комісії говориться, що розглянуто безліч факторів, і цей аналіз подав серйозну теологічну надію: нехрищені діти теж будуть урятовані. Цей висновок не є беззастережним богословським твердженням, а лише приводом для надій вірних, особливо підкреслюється в заяві.

Документ, який перед тим схвалив до публікації Папа Венедикт XVI, займає 41 сторінку. Міжнародна теологічна комісія, у якій працює 40 членів, є певним дорадчим органом при Ватикані, зокрема, при Конґреґації віровчення, що займається формулюваннями офіційної позиції Католицької Церкви.

У документі стверджується, що нинішнє рішення та позиція з цього питання є дуже важливими, оскільки число дітей, про які мова йде, у світі збільшується. Багато хто народжується в родинах, які не сповідують католицизм, а багато хто стає жертвами абортів, говориться в заяві.

Концепція «лімба» ніколи не розглядалася як офіційна догма в церковному катехизмі, яка передбачає, що нехрищені дитини просто довіряються Божої милості. Але все-таки лімба довго розглядався в церковному вченні. Нині, як говориться в документі, людям усе складніше упокоритися з тим, що Бог буде настільки твердий, що не допустить їхніх дітей, які вмерли безгріховними, до вічного щастя. Відтепер батьки можуть більше не відчувати почуття провини, перебуваючи в сумнівах, що станеться з їхньою дитиною після смерті. Однак всі не так просто: нова заява повинна бути вивірена з фундаментальним ученням Церкви про первородний гріх та необхідність процедури хрищення як єдиного способу порятунку.

Автори документа спробували простежити, як до цієї проблеми ставилася Церква протягом свого розвитку, адже жодної «явної відповіді» у Святому Писанні немає.

Одне з головних питань, яке ставиться в документі, – вчення Церкви про хрищення як необхідну умову порятунку душі. Це вчення вимагає деякого пояснення, оскільки, як сказано в документі, «діти ще не зробили нічого такого, що перешкодило б їм одержати спокутну милість Божу».

«У цій, а також у деяких інших ситуаціях, таїнство Хрищення не є абсолютно обов'язковим; воно – вторинне у порівнянні з бажанням Бога врятувати кожну людину», – говориться далі в документі.

Мандрюючи Інтернетом...

Mozilla Firefox

У Великобританії лікарі відмовляються робити

Як показує нова доповідь Королівського коледжу акушерів та гінекологів, у Великобританії зростає кількість лікарів, які з етичних міркувань відмовляються робити аборти. Доповідь вказує, зокрема, на той факт, що все більша кількість абортів здійснюється у приватних клініках, оскільки в державних бракує співробітників, які погоджуються проводити цю операцію. Кількість абортів у приватних клініках 10 років тому становила 20%, – у той

час, як зараз це число наближається до 40%.

Як повідомляє газета «Independent», кількість абортів в Англії та Уельсі, за офіційними даними, сягає 190 тис. у рік. За словами прихильників абортів, через зменшення кількості медиків, готових виконувати процедуру абортів, виникає гостра недостача в подібного роду «лікарях».

У Великобританії аборти можна робити протягом усієї вагітності, якщо лікар вважає, що дитина має серйозну ваду або якщо життя матері перебуває під загрозою. У протилежному випадку, залежно від психічного стану матері, аборт можна здійснювати до 24-го тижня вагітності.

Крім цього, католицькі лікарні Лондона незабаром заборонять проводити у своїх стінах аборти, видавати контрацептивні препарати і здійснювати штучне запліднення, започатковуючи кампанію, спрямовану на відновлення їхньої католицької ідентичності. Кардинал Кормак Мерфі О'коннор закликав переглянути етичний кодекс лікарень свв. Івана та Єлизавети, довідавшись, що лікарі виписують сильнодіючі контрацептиви, прийняті після статевого акту, і допомагають жінкам з абортами. Як очікується, новий кодекс буде розглянутий адміністрацією лікарень у наступному місяці.

У будинку поліцейського закривали ікони

Тисячі людей зібралися в будинку поліцейського на індійських Андаманських островах, аби помолитися перед двома зображеннями Ісуса Христа, які в останні два тижні кровоточать. Про це повідомили місцеві очевидці та поліція.

Поліцейський зв'язківець Ерік Натаніель, у будинку якого в столиці архіпелагу Порт-Блер знаходяться ці ікони, повідомив, що близько двох тижнів тому на них почала сочитися рідина. «Ми запалили свічі й молилися усю ніч, і незабаром кров висохла, але потім почала текти вниз із рук та серця на іншій іконі», – розповів він.

Одне із зображень тимчасово переміщено в будинок місцевого єпископа, де виставлено для публічного огляду. Це зроблено для того, щоби розділити величезну юрбу в будинку Натаніеля, яку поліції доводиться стримувати із великими зусиллями.

Священик пожертвував своїм життям заради Євангелія

Місіонер Суспільства Божественного Слова о. Францискус Мадху, убитий 1 квітня на Філіпінах, був одним із наймолодших священиків у країні. Він повністю усвідомлював усю небезпеку своєї місіонерської праці. Більше того, за словами його найближчих друзів, він був готовий пожертвувати своїм життям заради Євангелія.

У своєму інтерв'ю для «Philippine Inquirer» о. Патрік Гуру охарактеризував убитого священика як дуже енергійну людину – він приїхав з Індонезії два роки тому, «щоби служити й нести мир», але став жертвою насильства, яке сколихнуло усю країну.

Отець Гуру, який також родом з Індонезії, заявив: «Ми повинні суворо засудити це вбивство, та й узагалі всі вбивства. Зараз стало дуже легко вбивати, і тому ми повинні намагатися створити атмосферу миру, почавши насамперед із самих себе». Священик також додав, що не знає мотивів вбивства, але впевнений, що влада знайде винних. Він відзначив, що коли о. Мадху приїхав на Філіпіни, то був дуже щасливий: «Він хотів бути місіонером і поширювати Святе Слово». Він вивчив місцевий діалект менш ніж за два роки і майже ніколи не виїжджав у Манілу – він увесь час працював у провінції Калінґа, де й загинув. «Йому подобалося працювати в цьому віддаленому районі».

Обоє священиків – родом з індонезійського о. Флорес, із переважно католицьким населенням, де для будь-якої родини – велика радість, якщо їхні діти стають священиками чи релігійними діячами.

В Мілані з'явиться цвинтар для жертв абортів

Останки абортіваних ембріонів мають намір захоронювати на окремій ділянці Головного цвинтаря у Мілані. Цю безпрецедентну для Італії ініціативу запропонувала комунальна рада Мілана, в якій більшість представляє опозиційний блок «Дім свобод». Таким чином Мілан став першим містом, де хочуть законодавчо закріпити поховання останків ембріона.

Рішення відкрити цвинтар для тих, кому не було суджено народитися, піддали різкому осуду жіночі організації та партії лівоцентристської коаліції «Союз»: його назвали непрямим атакою на закон про аборти.

Адміністративний виконавчий орган, який в Італії називається джунта, пояснює нововведення тим, що влада області Ломбардія розробляє нові норми із цвинтарного устрою, проте цей цвинтар буде також і простим «проявом людської скорботи». У той же час керівники соціал-демократів та комуністів стверджують, що для жінки, яка зважилась на аборт, це поховання буде постійним нагадуванням про насильство.

За новим документом, у Ломбардії людський ембріон віком до 20 тижнів, абортований за добровільним рішенням матері, більше не відноситься до категорії «лікарняних відходів». Він може бути похований, якщо мати цього вимагає. Він також може бути кремований, а прах перенесений на цвинтар. Сухою бюрократичною мовою вперше говориться про те, що «продукти абортів, продукти зачаття, зародки, незатребувані для поховання, будуть спрямовуватися на кремацію, а попіл уміщуватиметься у спеціальну урну».

11 тисяч священиків знову повернулися до служіння

Про католицьких священиків, котрі залишили служіння заради одруження, говорять часто. І набагато рідше – про тих, хто, овдовівши або будучи невдоволений новим життєвим статусом, просять знову прийняти їх до служіння.

За останні 35 років із 69.063 тих, хто облишив служіння, 11.213 були знову допущені до своїх колишніх обов'язків, пише журнал «La Civiltà Cattolica». В останньому номері цього журналу редактор видання о. Джампаоло Сальвіні повідомляє про результати дослідження. «За інформацією, яка надійшла до Ватикану з дієцезій, – пише о. Сальвіні, – у період з 1964 по 2004 р. служіння облишили 69.063 священики. З 1970 по 2004 р. до служіння повернулися 11.213 священиків». «Ця подія має велике пастирське значення, що показує також прихильність Церкви», – уважає отець-єзуїт. Що ж стосується загальної кількості тих, хто покинув священицтво, то «La Civiltà Cattolica» пише, що сьогодні ця кількість «не до порівняння із 70-ми роками». «Щороку з 2000 до 2004 р. священицтво залишали в середньому лише 0,26 % представників духовенства», – повідомляє видання.

Алексій II: зустріч із Папою Венедиктом XVI можлива лише після владнання протиріч

Патріарх Московський і всея Русі Алексій II вказав на спільність багатьох позицій православних та католиків і не виключив у майбутньому можливості зустрічі з Папою Римським Венедиктом XVI. «Я не втратив надії на те, що стосунки між нашими Церквами все-таки стануть кращими. Позитивно сприймаю заяви Папи Венедикта XVI щодо прагнення розвитку відносин із Православною Церквою, які він неодноразово робив після обрання на Римську катедру», – сказав патріарх в інтерв'ю газеті «Известия».

За словами Алексія II, у православних та католиків є спільна позиція «з багатьох питань сучасності». «Ми можемо і повинні спільно говорити світу про християнські цінності. Проте насамперед потрібно владнати існуючі між нами проблеми. Це, сподіваюся, відкриє шлях до зустрічі предстоятелів двох Церков», – сказав він.

Патріарх нагадав, що у 1997 році вже була запланована його зустріч із попереднім понтифіком Іваном Павлом II в місті Грац (Австрія). Передбачалося підписати спільний документ, в який, зокрема, планувалося внести положення, що «осуджують прозелітизм і заперечують уніатство як шлях до об'єднання Церков». «Несподівана відмова католицької сторони від цих пунктів зробила зустріч безсенсовою, оскільки наша спільна поява перед телекамерами лише для того, щоби вимовити пару ввічливих фраз, ніяк не сприяла б реальному поліпшенню ситуації», – підсумував предстоятель Російської Церкви.

Висловлюючи своє ставлення до фільму «Код да Вінчі», з осудом якого виступили як православні, так і католики, патріарх заявив, що «грубих образ там немає, але є підміна християнства язичеським культом плоті, і нам, православним, напевно, мало б бути надано можливість у тому ж обсязі й на тих же майданчиках заявити про марноту й оманливість цього культу».

Як Католицька Церква відноситься до сект?

Різниця між Церквою та сектою

На самому початку спроби розгляду цього питання треба собі усвідомити підставу річ, а саме: потрібно ясно і чітко відрізнити Церкву від секти: «Християнство є відповіддю людини на об'явлення самого Бога, об'явлення, вершина якого знаходиться в Ісусі Христі. І тут бачимо підставу різниці між Церквою і сектою. Секти є творінням людини, котра шукає свого призначення, однак християнство є релігією Христа, Сина Божого – «Дороги, Правди і Життя»». Церква є звичайною дорогою спасіння і тільки вона посідає повноту спасаючих засобів.

У подальших розважаннях над різницею між Церквою і сектою потрібно сказати, що секти є групами, котрі накопичують, так би мовити, самих вибраних і самих спасених. Церква, натомість, звертається до всіх; вона є Вселенською і партикулярною, має в собі святих і грішників. Ніколи не зможе Церква містити в собі виключно вибраних і тому не є вона з природи налаштована на здобуття швидкого та безкомпромісного успіху, що, однак, є ціллю кожної секти. Насправді надалі зберігає справжність твердження, що поза Церквою немає спасіння. Але Церква ніколи не може дати своїм вірним такої «певності» спасіння, котру дають секти своїм членам, – з тієї рації, що такої «певності» у Святому Писанні просто немає. Є тільки віра у спасіння завдяки нескінченному милосердю і вірності Бога. Не дає такої певності автоматично навіть те, що ми належимо до правдивої Церкви. Звідси видно, як секти є далеко від духу святого Писання і що є в своїй істоті рухами, скерованими передовсім на успіх (в першу чергу – успіх притягнення, віднайдення нових членів, але не добре виконання обіцянок, котрі пропонували на початку!).

У випадку Католицької Церкви можемо говорити про певну можливість інтерпретації її доктрини, бо існує в ній постійне і одночасно живе ядро об'явленої правди, котру стереже і переказує Учительський Уряд Церкви завдяки неперервній асистенції Святого Духа.

Не можемо в подібний спосіб аналізувати первісне значення того, що сьогодні проповідують секти, оскільки бракує їм вищезгаданого фундаменту. Можемо тільки спокуситися аналізувати відношення, котрі вони мали поміж собою (хоча важко говорити про безпосередній обмін) із традиційними Церквами.

Якщо порівняємо секту з Католицькою Церквою, то мусимо сказати, що секти бракує Вселенськості в тому значенні, в якому ця прикмета є важлива для спільноти віруючих всієї Церкви.

Згідно з E.Troeltsch, істотою Церкви є її об'єктивний інституціональний характер. Для неї приходимо у світ і через хрещення в дитинстві входимо в її круг. Церква являється як об'єктивна організація, покликана володіти чудесною силою, як продовжувач дії Бога і Провидіння над світом. Полишаючи можливу гріховність і слабкість осіб, залишається завжди універсальна святість інституції. Церква є великою вихователюю народів, котра, як і всі вихователі, потрапить використовувати оцінки і санкції, але рівночасно осягати цілі теж і без них.

Стосовно сект E.Troeltsch зауважує, що дорога до досконалості веде там не через Таїнства (як у Католицькій Церкві), а через особисте свідчення, що, як правило, спричинює наростання несприйняття у стосунку до Таїнств. Секта не виховує широкі маси, а лише групує відокремлені від суспільства еліти покликаних і однозначно

о. мгр ліц. Ігор ДЕМКІВ

(далі буде)

КАТЕХИЗМОВІ ПРАВДИ

о. Богдан ЛИПСЬКИЙ.
Духовність нашого обряду.
Нью-Йорк – Торонто, 1974.

Дальшою характеристикою нашої Літургії і обряду є культ Пресвятої Тройці. Характеристикою римського обряду є культ воплощення. Звичайно, вони не заперечують св. Тройці, як і ми не заперечуємо воплощення, але ми робимо поклін завжди, коли говоримо про св. Тройцю. На Сході є більше церков під покровом св. Тройці, тому у нас робиться тричі знак хреста і тому трьома пальцями хрестимося. Але нашим уніям цього було замало – вони бачили, що латинники на воплощення прикладають на одне коліно або клоняють голову, тому вони роблять те саме. Я не кажу, що

одна форма є ліпша чи гірша, але краса в тому, що, підкреслюючи один догмат сильніше, це значить підкреслювати віру у Пресвяту Тройцю, і тоді не можна підкреслювати одне, і друге, і третє. Усе має свою причину і виправдання. Римська ментальність більш матеріалістична, вона переважає нас своєю практичністю. Латинникам не вистачить повірити. Тому, що воплощення куди конкретніше, як Пресвята Тройця. Пресвятої Тройці ніхто ніколи не бачив, а Христос, як воплощений Син Божий, був конкретно людиною, і тому в них це все гармонізує у їх системі. Вони кожную молитву кінчать словами – «Пер Езум Хрістум доміну нострум». Ми кінчимо: «Во ім'я Отця і Сина і Святого Духа». Тому це відповідає їх ментальності. У нас це разило б, це було б наслідування чужого. Як ми говоримо «Вірую», то говоримо безпереривно, без

жадних вставлених знаків. Якщо ми мали б якийсь знак робити, то, згідно з нашою ментальністю, на словах «розп'ятого за нас» тоді треба хреститись, каятись і звертатися до Господа Бога.

Є така правда віри: «Ласка Божа для спасіння конечна». У Літургії є правди віри морального порядку і практичного, і раз-у-раз повторюється слова «во віки віків», «Боже царство», «небесне царство», – тут якраз говориться в особливий спосіб про безсмертність душі, про те, що життя не закінчується на землі, але триває вічно. Ми хочемо того щасливого життя не під аспектом щасливого життя на землі, але в слугі з Богом навки. Це аспект більш духовний. Це найбільше щастя, яке людина може досягти. Про ласку Божу говориться щохвилини у нашій Літургії: «благодать Святого Духа», «благодаттю Господа нашого Ісуса Христа», прохання про співдію Святого Духа і «люби Бога». Значить, наша Літургія спирається на сильних богословських фундаментах, а при тому має чудову гармонійну форму.

Наша Літургія і в своїм підході до культу є універсальною: у ній заступлені всі прохання на всі потреби, там нема чого додати, нема чого відняти. Порушені там

потреби людські, душевні і тілесні, земські і вічні. Літургія – це не тільки прохальна молитва, як у латинській Церкві, це в основному віддавання чести Богові. Всі інші речі – додаткові, включно з моральними. В нашій Літургії найчастіше повторюються слова «поклоніння», «честь», «славлення», «пошана». Очевидно, є і прохання на різні потреби, прохання про прощення гріхів. Ствердження своєї грішності, своєї немочі: «Боже, помилуй мене грішного», «Боже, будь милостивий мені грішному», «Боже, змилосердися наді мною». Не штука тільки просити, дістати і відвернутися – треба ще подякувати. І тут приходиться час на вдячні молитви.

У нас кожна річ, кожна церемонія має початок і кінець. Священик виходить до престолу, цілує Євангелію, престол і хрест, а як кінчить Літургію – знову повторює привітальний поклін, бо престол – це символ Христа, що сидить

Продовження теми.

на троні. А поцілунок на Сході – це вияв не тільки любові, але, в першу чергу, вияв пошани, головно при вітаннях чи прощаннях. Очевидно, з цим зв'язаний поцілунок миру, який ми маємо на Літургії перед «Вірую». Бо мир – найважливіша річ, за яку християни моляться: «В мирі Господу помолімся». Мир і любов – це найважливіші наші прохання. Мир в душах наших, у родині, у громаді. У тих часах, як Літургію укладали, не могло бути мови про мир між народами.

Літургія заспокоює найпростіші і найбільш вибагливі уми і душі вірних. З цих причин вона зрозуміла на Сході, бо там був принцип рідної мови вже від апостольських часів. То не значить, коли одна держава, скажімо, православна, окупувала другу державу, то вона не хотіла накинути свою мову. Наприклад, греки накидали грецьку мову болгарам і не допускали слов'янської мови. Таке бувало. Тепер, крім Галичини, Московська патріархія накидає всій Україні церковнослов'янську мову в московському варіанті. На Сході в принципі в Церкві була рідна мова. Літургія рівняла людей, але не вниз, як комунізм, а підносила вгору. Це було рівняння вгору, а не вниз.

Маємо дуже точні приписи у нашому уставі, але є велика різниця між нашими приписами і латинськими. Наші приписи лишають місце індивідуальній свободі у маленьких межах, а навіть у важливіших речах, у далеко ширшому розмірі. У латинській Церкві є припис, на якій відстані, хрестячись, треба тримати руки від рамен, як високо мають бути пальці – так, ніби людина є машиною. У нас цього нема. Богу дякувати, латинники це вже виправляють. У нас є багато записаних від латинників і наші священники не можуть того позбутися, зжилися з тим. Справжній східний священик має природність рухів та свободу, і тоді відправа виходить більш спонтанною, щирішою.

Латинникам не вільно було сослужити. Це змінилося, тепер по Соборі сослужать, а колись сиділи єпископи і священники, неначе не могли відправляти Богослужби. Вони тепер повними пригорщами користають з тих привілеїв, які має Схід. На Сході може бути тільки одна Літургія при однім престолі, і всі присутні священники, диякони, беруть в ній участь, бо наша Літургія – це бенкет і неначе зустріч з Богом. Це – наслідування Тайної Вечері. На тій Вечері був стіл і довкруги того стола сиділи апостоли. Тому сослужимо всі довкола, тому причащаємось стоячи і стоїмо під час Освячення і Святого Причастя. Бо на Тайній Вечері апостоли не клячали – вони або стояли, або сиділи. Ми знаємо тому, що апостол Іван про Тайну Вечерю виразно писав, що, відспівавши, всі відійшли. Впродовж Тайної Вечері апостоли разом з Ісусом Христом більше співали, ніж говорили.

200-річчя відновлення Галицької митрополії

Старший науковий співробітник Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України Іван ПАСЛАВСЬКИЙ (м. Львів)

ІСТОРИЧНИЙ НАРИС

(Продовження, початок читайте у числі 4\33 за квітень)

За цих обставин створення окремої Галицької митрополії було історично оправданим. Включивши в свою церковну провінцію більшість руських єпархій давньої Київської митрополії, вона природним шляхом продовжила ієрархічну і духовну тяглість київської свято-володимирської церковної традиції. З другого боку, простягаючись значною мірою на землях, які перед їх приєднанням князем Володимиром до своєї держави 981 р. були під адміністративним управлінням Великоморавської, а згодом – ранньої Чеської держави, Галицька митрополія була спадкоємицею кирило-методіївської традиції з її відкритістю як на християнський Схід, так і на християнський Захід. Може, саме тому в князівствах Галичини і Володимирії, а згодом в об'єднаній Галицько-Волинській державі, як ніде інде в ареалі східноєвропейського християнства, процвітала релігійна толерантність, повага до Римської Церкви, відбувалося інтенсивне засвоєння західних християнських вартостей.

Це, до речі, могло бути додатковою причиною, чому порівняно легко Юрієві I вдалося позитивно вирішити питання про створення окремої митрополії в Галичі. Цілком можливо, що в Константинополі вирішили за краще сепарувати заражені папізмом галицько-волинські єпархії від решти Київської митрополії, і таким чином не дати їм можливості поширювати ворожий для Візантії дух Заходу в тих єпархіях, що перебували під контролем владимиросудальських князів та їхніх зверхників – татарських ханів.

Перший період існування новоствореної Галицької митрополії тривав недовго – заледве якихось півстоліття. Історія донесла до нас імена лише чотирьох галицьких митрополитів цієї доби: Нифонт (1303-1305 рр.), Петро (1308-1317 рр.), Гавриїл (1317-1328 рр.) і Теодор (1328-1347 рр.). Коли 1340 р. зі смертю князя Юрія II Тройденевича династія

Романовичів вигасла і Галичину незабаром зайняв польський король Казимир, загроза нависла і над Галицькою митрополією. Втративши державну підтримку, Галицька митрополія дуже скоро впала жертвою московсько-візантійської інтриги. На вимогу великого московського князя Симона Гордого візантійський імператор Йоан VI Кантакузин видав 1347 р. так звану «Золоту буллу», якою ліквідував митрополію Галича, назвавши її створення «прикрою недоречністю». Послушний цезаропапіст, тодішній константинопольський патріарх Ісидор I Коккінос благословив цю несправедливу акцію. Галицько-волинські єпархії знову були підпорядковані «київському» митрополитові, який резидував тепер вже у Москві (з 1326 року).

Як вже говорилося, Галицька митрополія після свого створення проіснувала не цілих півстоліття. Однак основну свою місію вона виконала. Останні чотири з половиною десятиліття існування Галицько-Волинської держави митрополія була духовною квінтесенцією, свідченням і символом її церковного суверенітету. Впала держава, впала й митрополія.

Та не минуло й чверть століття, як справа Галицької митрополії знову стала актуальною. Польський король Казимир, утвердившись в Галичині і прийнявши титул «короля Малої Русі», з часом збагнув, що залежність підлеглих йому руських єпархій від київського (читай: московського) митрополита його об'єднаному королівству нічого доброго не віщує. Тому він почав задумуватися, чи не варто знову відродити самостійну Галицьку митрополію. Тим більше, що його суперник, литовський князь Ольгерд, опанувавши Київ і Київську землю, постарався в Царгороді про висвячення окремого литовського митрополита. До того ж, галицькі бояри і дрібніші волинські князі постійно намовляли Казимира до цього. Принаймні, на них покликався Казимир у листі до Константинопольського патріарха, в якому просив його відновити митрополію Галича. Лист, датований кінцем 1370 р., починається так: «До святішого Патріарха Константинополя [...] від Казимира, короля Лехії і Малої Русі та від руських князів, які визнають християнську віру, і від руських бояр багато поклонів...». Цей початок Казимирового листа до патріарха виразно вказує, що ініціатором і промотором відновлення Галицької митрополії була галицько-волинська еліта – бояри і князьки. Та не менш цікава кінцівка цього показового листа: там недвозначно сказано, що коли патріарх не відновить митрополії в Галичі і не висвятить на митрополита присланого з цим листом галицького єпископа Антонія, то нехай тоді «не гнівається, якщо русинів хреститимуть у латинській вірі». Ця страшна погроза, мабуть, більше подіяла на патріарха, ніж

«багато поклонів», і він канонічно відновив Галицьку митрополію, висвятивши на її предстоятеля запропонованого єпископа Антонія. Грамота патріарха Філотея, яка стверджувала цей історичний акт, датована 9 травня 1371 року. Відновлена митрополія включала в себе, крім Галицької архієпархії, ще три владицтва – Холмське, Перемильське і Володимирське.

Як і перший період існування Галицької митрополії, так і другий тривав недовго. Бурхлива доба польсько-литовсько-руської історії кінця XIV – перших десятиліть XV століття внесла свої корективи не тільки в державно-династичні конструкції на цьому геополітичному просторі, але й в церковні відносини. Тут не час і місце докладно зупинятися на всіх перипетіях політичного й церковного життя на українсько-білоруських землях, що були в той час інкорпоровані вже до складу Польської корони і Литовського князівства, а скажемо лише, що на початку XV ст. відновлена 1371 р. Галицька митрополія знову занепадає. Хоч немає окремого канонічного акту про скасування цієї, вдруге посталої митрополії, на 1415 рік вона фактично перестала існувати. Саме цього року в містечку Новгородку, що на русько-литовському пограниччі, відбувся церковний синод, на якому єпископи українсько-білоруських єпархій обрали нового київського митрополита, незалежного від Москви, – Григорія Цамблака. В цьому синоді брали участь і єпископи колишньої Галицької митрополії – володимирський Герасим, перемильський Павло, холмський Харитон. Деякі джерела подають, що був присутній також владики галицький Йоан. У кожному разі, починаючи від синоду в Новгородку 1415 року, існує вже єдина Києво-Галицька митрополія, а її предстоятелі поступово починають іменувати себе «Митрополитами Київськими і Галицькими». Цей титул пронесуть вони крізь віки – аж до початку XIX століття.

(Продовження у наступному номері)

З ІСТОРІЇ ЦЕРКВИ

Андрей Шептицький в боротьбі за українську державність на початку XX століття

Однак з'їзд не був проведений. Як зазначав Юзеф Більчевський у листі до Міністерства віросповідань та загальної освіти, перемильський єпископ Йосафат Коциловський та генеральний вікарій Львівської митрополії О.Бачинський, який на час відсутності А.Шептицького виконував його обов'язки, на відміну від Г.Хомишина, не виявили зацікавлення щодо проведення такого з'їзду. «Ненависть греко-католицького духовенства до нас велика, – писав Більчевський. – Потрібно, щоб руський клір втратив надію здобути власну державу і ненадовго, до остаточного вирішення питання про східні кордони, краще утриматися від проведення з'їзду. Подібна думка прозвучала і на з'їзді польських єпископів 1922 року у Ченстохові. Після закінчення нарад розглядалось питання усунення конфронтації між польським і українським населенням Галичини. Промовці стверджували, що найкращим способом для цього була б співпраця єпископату обох обрядів, але вона можлива лише після остаточного з'ясування належності Галичини. Так і сталося. З'їзд відбувся у липні 1924 року в Ченстохові після вирішення Антантою 14 березня 1923 року галицького питання. У з'їзді взяв участь і Григорій Хомишин. Польський католицький єпископат разом з урядом вважав, що Галичина є невід'ємною складовою частиною Польщі, і будь-які змагання за національну незалежність сприймалися ним як антидержавні дії.

Національно-державотворча позиція Греко-Католицької Церкви спричинила протидію польських політичних кіл. Уряд робив усе можливе для того, щоб нейтралізувати вплив лідерів Церкви, і особливо Андрея Шептицького, на маси, протиставити його іншим духовним проповідникам, зокрема Григорію Хомишину. «Із духовенства у Малопольщі потрібно опертися на спокійного і схильного до порозуміння єпископа Станіславівського Хомишина та протиставити його Шептицькому, якого треба позбавити можливості впливати на внутрішні стосунки», – вказувалося в одному з урядових циркулярів. Про неприязнь уряду до Андрея Шептицького засвідчував і Йосафат Коциловський у червні 1919 року: «Я ствердив недавно у Варшаві: ненависть до вашої Ексцеленції». Польська влада виношувала плани усунення А.Шептицького з митрополитичого престолу, переведення його до Рима чи Америки, аби призначити митрополитом галицьким Григорія Хомишина. Однак авторитет Шептицького в духовних колах Ватикану був настільки великим, що польський посол Ю.Веруш-Ковальський у вересні 1919 року сповіщав польське Міністерство закордонних справ: «У даний час позиції Шептицького у Римі ще дуже сильні. Справдження його до Рима мало б для нас дуже негативні наслідки... Тепер від його імені тут працює кардинал Маріні, якому 76 років. Невідомо, коли він піде з посади Префекта Конгрегації Орієнтальної Церкви. Якби Шептицький був у Римі, то став би кардиналом і обійняв цю посаду. Однак це було б шкідливо для нас». Про недопустимість номінації А.Шептицького кардиналом рапортував посол міністрові закордонних справ Є.Сапезі і в березні 1921 року. У цей час урядові кола виношували думку про доцільність переведення Андрея Шептицького на митрополита Греко-Католицьких Церков Північної Америки. Однак папа категорично відкинув цю ідею.

ОРЕСТ КРАСІВСЬКИЙ,
доктор іст. наук, професор, ст. наук. співр.
Інституту політичних і етнонаціональних
досліджень НАН України (м. Київ)

(Продовження у наступному номері)

Два грецьких храми «обстріляли» один одного на Великдень

Два грецьких православних храми на острові Хіос традиційно обстріляли один одного феєрверками, у той час коли у самих церквах тривали урочисті богослужіння з нагоди Великодня. Подивитися на щорічну

перестрілку зібралось близько 50 тисяч чоловік.

Усі місцеві будинки були підготовлені до обстрілу заздалегідь: вікна забиті дошками, а стіни обтягнуті сітками, які не дозволяють ракетам застрягти (в іншому випадку це могло б спричинити пожежу).

Традиція обмінюватися «ракетними ударами» між двома православними храмами походить ще з XI століття, коли острів окупувала Оттоманська імперія, а місцевим мешканцям було заборонено користуватися зброєю і влаштовувати феєрверки. Однак є й інші версії походження цієї незвичайної традиції. За однією з них, коли турки заборонили грекам святкувати Великдень, останні влаштували «фальшиву» війну, аби налякати турецьких солдатів, які й насправді побоюлися підходити до церков. Завдяки цьому православні змогли провести святкові Великодні Літургії.

Запрошуємо на свято Унівської Чудотворної ікони Матері Божої

П'ЯТНИЦЯ, 18 ТРАВНЯ

7.00 — Божественна Літургія (церква св. Арх. Михаїла, м. Львів, вул. Винниченка, 22).

9.00 — молодіжна піша проща вирушає від церкви св. Арх. Михаїла до Унева.

СУБОТА, 19 ТРАВНЯ

19.00 — Зустріч молодіжної прощі в Уневі.

21.30 — Вечірня з Литією. На литійних стихирах обхід з Унівською Чудотворною іконою Матері Божої довкола монастиря.

НЕДІЛЯ, 20 ТРАВНЯ

0.00 - Велика Утренья. В часі утрєні Акафіст до Богородиці, мирування, прикладання до Унівської Чудотворної ікони Матері Божої.

3.30 - Похід зі свічками на Чернечу Гору. Панахида.

4.30 - Акафіст до Пресвятої Богородиці, що в Унівській іконі прославилась.

5.30-Часи. 6.00 — Божественна Літургія. Водосвяття. Читання молитов над хворими.

10.00 - Архиєрейська Божественна Літургія.

Додаткова інформація надається по телефону:
(03263)-5-81-21; 8-067-277-76-37

Вітаємо Ювілярів!

У квітні святкують ювілей:

20-річчя священства - о. Микола Мисюк (14.05)

40-річчя уродин - о. Роман Височанський (01.05)

35-річчя уродин - о. Олександр Павлюшин (02.05)

35-річчя уродин - о. Юрій Головка (04.05)

35-річчя уродин - о. Миколай Фредина (05.05)

Вітаємо Ювілярів!

УКРАЇНСЬКИЙ
ХРИСТІЯНСЬКИЙ
ЧАСОПИС
"МІСІОНАР"
ВІДСВЯТКУВАВ
110-РІЧНИЦЮ

УКРАЇНСЬКИЙ ХРИСТІЯНСЬКИЙ ЧАСОПИС
МІСІОНАР

1 травня 2007 року Божого виповнилося 110 років з часу видання першого числа часопису «Місіонар», засновниками якого були Слуга Божий Андрей Шептицький, ЧСВВ, ігумен монастиря святого Онуфрія у Львові, який пізніше став Галицьким митрополитом, та о. Платонід Філяс, ЧСВВ, визначний місіонер та перший протоігумен реформованих василіян, водночас і перший редактор часопису.

З нагоди 110-ліття часопису

1 травня 2007 року Божого відбулися святкові заходи у Львові: Божественна Літургія в церкві св. Андрія Первозванного, що на площі Соборній, 3; урочиста академія та святковий концерт у приміщенні Львівського Національного академічного театру опери та балету ім. Соломії Крушельницької.

КОЛЕКТИВ "МЕТИ" СЕДЕЧНО ВІТАЄ РЕДАКЦІЮ, ДОПИСУВАЧІВ І ЧИТАЧІВ ЧАСОПИСУ «МІСІОНАР» З ВИДАТНОЮ ДАТОЮ І БАЖАЄ В БЛАГОДАТІ БОЖІЙ ТВОРЧОЇ НАСНАГИ НА МНОГАЯ ЛІТА !

КУРІЯ ЛЬВІВСЬКОЇ АРХІЄПАРХІЇ СУМУЄ З ПРИВОДУ
ПЕРЕДЧАСНОЇ СМЕРТІ
ПРОФЕСОРА МИХАЙЛА ГАЙКОВСЬКОГО,
ДОБРОГО ХРИСТІЯНИНА ТА ВІРНОГО НАШОЇ ЦЕРКВИ.
ХАЙ ВСЕМИЛОСТИВИЙ ГОСПОДЬ УПОКОЇТЬ І ДО ПРАВЕДНИХ
ПРИЧИСЛИТЬ ДУШУ ПЕРЕСТАВЛЕНОГО, А ЗАЖУРЕНІЙ РОДИНІ
ПОДАСТЬ РОЗРАДУ ТА ДУШЕВНИЙ МИР. МОЛЮСЯ ЗА УПОКІЙ
ЙОГО ДУШІ І ПОРУЧАЮ ТІ ОПІЦІ ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ.

ІГОР

ВІСЛОВЛЮЮ ЩИРЕ СПІВЧУТТЯ
О. ІГОРУ ПЕЦЮХУ ТА ЙОГО РОДИНІ
З ПРИВОДУ ПЕРЕДЧАСНОЇ СМЕРТІ БАТЬКА –
О. МИХАЙЛА, ЩО СЛУЖИВ У СТРИЙСЬКІЙ ЄПАРХІЇ.
ХАЙ ВСЕМИЛОСТИВИЙ ГОСПОДЬ УПОКОЇТЬ І ДО ПРАВЕДНИХ
ПРИЧИСЛИТЬ ДУШУ ПЕРЕСТАВЛЕНОГО, А ЗАЖУРЕНІЙ РОДИНІ
ПОДАСТЬ РОЗРАДУ ТА ДУШЕВНИЙ МИР. МОЛЮСЯ ЗА УПОКІЙ
ЙОГО ДУШІ І ПОРУЧАЮ ТІ ОПІЦІ ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ.

ІГОР

Свідоцтво про реєстрацію: серія КВ 4266

Над випуском працювали:
головний редактор:
о. Іван ГАЛІМУРКА,
заступник головного редактора:
о. Тарас КРУПАЧ,
літературний редактор: Святослав СМУК,
технічний редактор: В'ячеслав ЧИЖЕВСЬКИЙ.

Відгуки та пропозиції надсилати на адресу:
площа св. Юра, 5, м. Львів,
Україна, 79000,
тел. (0322) 79-86-93;
тел. (032) 233-40-73;
e-mail: meta_ugcc@ukr.net

Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати матеріали. За достовірність фактів відповідає автор.

При передруку посилання на газету «МЕТА» обов'язкове.

Матеріали не рецензуються і не повертаються.

Редакція може не поділяти думку автора.

Друк: Друкарня газети «Армія України»

Тираж: 6000

Замовл.